

Wenck, H.L., "Overrumplingsforsøg mod Kjöbenhavn."

Foredrag 20. marts 1900.

Originalmanuskriptet ligger i Rigsarkivet, nærmere bestemt her:

Forsvarskommandoen, Marinestaben: A. Emneordnede sager (1904-1932) 7: Beskrivelse af Københavns søbefæstning m.m.

„Veterum censeo, Carthaginiensium esse detentam!“

Det er udlagt: Den truende Overrumplingsfare for Kilindjien
thi: hvad kan det nytte at bygge nye skibe og at anskaffe
nyt Feltstyks etc., naar det vigtigste Spørgsmaal:
Sikring mod Overrumpling stadig ligger uløst hen?

Premierlieutenant i Flaaden Wenck
Toldbodvei 18 II.

Fortroligt

1900 Flaadens Stab. 146.

Maj 7.

Overrumplingsforsøg
mod
Kjøbenhavn .

(Sølieutenantselskabet d. 20. Marts 1900).

Overrumplingsforsøg mod Kjöbenhavn.Fortroligt.

Mine Herrer -

Jeg skal have den Ære her at behandle et Emne, der forment-
ligt kan betragtes som actuel. -

Spørgsmaalet: „om vi virkelig ere udsatte for at blive over-
rumplet lige efter et Fredsbrud, saaledes at vi ikke kunne faa
mobiliseret, og om der i det hele taget kan være Tale om en
Overrumpling uden Varsel og uden Krigserklæring?“ - det
Spørgsmaal-er för af og til og nu for Tiden hyppigt dukket
frem som et Spøgelse, - men, ligesom man helst er fri for
Spøgelser, vil man ogsaa hellere undgaa at regne med en
saadan Mulighed, og hvorfor? - Jo, alle have en mere
eller mindre udpræget Fornemmelse af, at denne Mulighed
dog maaskee eksisterer, og at den virkeliggjort er eensbetydende
med en Calamitet for Danmark. - Man er nærmest
fristet til at sige: „At slaas paa den Maade „gjælder“ ikke!“

Men desværre „gjælder“ alt af den Slags i Politiken,
og man bör derfor hellere i Tide see Sandheden lige i Øinene
og rolig discentere Situationen for derpaa at træffe de nödvæn-
dige Forholdsregler til at afværge denne Fare helt - s: ude-
lukke dens Mulighed - eller dog ialtfald gjøre den mindre
sandsynlig.

Jeg vil nu forsøge det første i Haab om senere at
höre Andres Anskuelser om denne for vor Existens saa vigtige
Sag.

I. Afsnit.

Et Overrumplingsforsøg kan - overfor Fæstningen Kjöben-
havn - kun tænkes udfört:

enten I^{de}: medens vi have begyndt en partiel eller
stor Mobilisering - (og da med eller uden Krigs-
erklæring).

eller II^{de}: för vi have foretaget noget som helst, s:
Overrumpling i Freds-tid. - En saadan
rettedes imod os i 1807. -

* „kun“, s: med en rimelig Sandsynlighed (altsaa ikke 1807 om igjen).

Fjendens Formaal er klart nok: nemlig ved et hurtigt og pludseligt Angreb at lamme Forsvaret i dets Udvikling og bringe sig et Punkt af Fæstningen, hvorfra Byen beherskes, - d. e. i for derpaa at rette et Ultimatum, s: Vindere sine Betingelser, der i heldigste Fald vil gaa ud paa at bringe os ind i en Stormagtskrig som sin allierede. - Det er ligeledes klart nok, at Fjenden foretrakker at tage Kjøbenhavn uden Tab og Tidspilte fremfor det modsatte. Fuldt mobiliseret vil Kjøbenhavn sikkert blive en haardt Nød at knække - ligegyldigt hvem Angriberen end er. -

Vi maa altsaa ogsaa i denne Retning sikre os Neutralitet ved at afværge Faren for en Overrumpling.

En Overrumpling kan kun tænkes udført fra Tyskland (nærmest Kiel), og der vil derfor i det følgende kun blive regnet med denne Mulighed.

Der vil ligeledes kun blive regnet med, at en Overrumplingsforsøg i Fredstid og for nogenstund Art Mobilisering er paabegyndt i disse Forhold repræsenterer det for os ugunstigste Tilfælde, og da tillige en Discussion af Forholdene under en paabegyndt Mobilisering - enten en fuldstændig eller en partiel - fører saa vidt, idet Overrumplingen jo kan tænkes at komme paa saamaan af dennes Stadier.

Følgende Spørgsmaal ville herefter blive discuteret:

Kan Tyskland ved en ringe Kraftudfoldelse - s: uden at vække Opsigt eller Mistanke - have Udseende til med Held at gennemføre et Overrumplingsforsøg mod Kjøbenhavn, saaledes at der ved denne Overrumpling opnaaes betydelige eller afjørende Fortele i kort Tid og med ringe Tab? Paa hvilket Punkt af Fæstningens forskellige Fronter er Faren størst? Hvad kan der gøres for at afværge denne Fare?

Det vil nu blive forsøgt at bevare disse Spørgsmaal og saaledes, at hver af Fæstningens Hovedfronter - Landfront og Søfront - betragtes for sig.

I. Landfronten.

Denne ligger i Fredstid næsten altid uden Besættelse. - Om den mere end undertiden et Par Forter delvist besættelse.

Da der her imidlertid som nævnt kun regnes med de for os ugunstigste Forhold, gaar man her ud fra, at den henligger ubesat. Det er da sandsynligt, at Fjenden vil benytte den korteste og

relativ sikreste Vei, nemlig: Kiel - Korsør, idet et mere kunstigt sammensat og udført Angreb altid vil medføre, at der maa regnes med uforudsete Uheld samt Angreb skal kunne komme som uventet Overrumpning er, at det udføres paa meget kort Tid, vil man formentligt indrømme Beret- tigheden af det ovenfor fremsatte.

Man kan da gaa ud fra, at dette Tilfælde er det for os ugun- digste, ogsaa af den Grund, at vor Hovedforbindelseslinie til ^{uden} ~~offe~~ ^{land} af Mobiliseringen med det samme er afbrudt.

Det første Nyheds om Sagen er om Angrebet - vil da sandsyn- ligvis komme i Form af et Telegram fra Korsør, om at tyske Dampere have landsat Tropper i Korsør Havn.

Denne Eventualitet bør være forudsat, og passende Dispositio- ner være fundet truffet til at opholde Fjenden paa enhver mulig Maade. - Ligesom Fjendens Opgave er at komme hurtigt til Maakt og ikke at spille Tid, gjælder det for os om at vinde Tid til at koncentrere et Forsvar.

Jeg skal antyde, hvad man formentligt kunde gjøre: Statsbanerne maa forud være være paa det rene med, hvad der skal gjøres, og de paagjældende Dispositioner maa udføres uden at spille Tid ved at vente paa Ordre fra Kjøbenhavn. - Disposi- tionerne bør udarbejdes for hver af Hoved-Banelinierne paa Sjælland - Falster, og de bør indeholde utvetydig og formel Ordre til de respective Stationschefer (eller disses Repræsentanter) til at handle ufortøvet og paa egen Haand.

Det første maa selvfølgelig være at gjøre Linien saa ufar- bar som vel muligt, om ikke anderledes, saa ved at spærre den af ved Hjælp af Rangeringsmateriellet - der er jo oftest et Lokomo- tiv med Damp oppe. Naar dette er gjort (og Linien opfyldt af godsvoerne m. m.), eller naar Angriberne kommer, sendes saavidt muligt alle Lokomotiver afsted - ialtfald de, der have Damp, saaledes at der ikke strax kan afgaa noget Tøg. Er der Tid, adskilles nogle Maskintele i de andre, Sporskifter ødelægges, Skin- nerne adskilles paa passende Steder etc. etc. -

Korsør Station faaer neppe Tid til noget omhelst af dette her; de næste Stationer bør da gjøre det mest mulige.

Hvis saadanne Dispositioner forud ere truffet og kjendte af alle vedkommende Banefunctionairer, vil man nok kunne gaa ud fra, at det - ligeegyldigt fra hvilken Kant Angrebet kommer, (ogsaa fra Korsør), - vil lykkes at faa Tid til at koncentrere Kjøbenhavns og Helsingørs Garnisoner samt mobilisere Væbningen og andre Tropper,

saaledes at Angrebet vil kunne indsegaas med en styrke paa mindst
5000 Mand og 36 Kanoner; i Nødsfald kan denne styrke
trække sig bag Evencinten og afbryde Adgangene.

Det vil sige: Angrebet mislykkes som Overrump-
betragtning.

[Under uforstyrrede Mobiliseringsforhold og med alle Fjellands
Lolland-Falsters Bønder til Raadsighed kan der fra I. og II. Noets
alene paa godt 36 Timer mobiliseres c: 15000 Mand].

Det kan da blive en farlig sag for en lille Overrump-
lingsstyrke at prøve paa at føre Angrebet igjennem uden at
vente paa Forstærkninger.

En ganske anden Sag er det, at en saadan Overrump-
ling alligevel faar store Resultater for Fjenden, idet den
formuligvis med det samme umuliggjør Effectuering af Mobilise-
ringsplanen.

Saaledes som Forholdene ere, kommer der høist sands-
synligt ikke en eneste Mand over fra Jylland eller Fyen, ikke
en Gang, naar Angrebet først kommer, naar vor Mobilise-
ringsordre er udstedt, idet vi have forskellige og dertil
meget excentrisk beliggende Mobiliseringscentre. Det tager
altsaa Tid at samle det der indkommende Mandskab, beklæde
dem etc. — (Efter Mobiliseringsbestemmelserne ringes der
ved Mobilisering i 3 Timer uafbrudt med alle Kirkeklokker, der
efter har enhver indkaldt endda 6 Timers Respit, inden han
er pligtig til at sætte sig i Bevægelse, — ialt 9 Timer).

I denne Tid vil Fawandet ganske sikkert være
opfyldt af tyske Krydsere, Avisser og Torpedobaade, der have
den bekjendte Ordre om at „sænke, brande eller ødelægge“ alle
danske Transportskibe. — At hele Sagen er forudseet og plan-
lagt i Detaillerne i Berlin og Kiel, kan man vist betragte som
givet, henset til Tyskernes fremragende organisatoriske Evner
og bekjendte Dygtighed til at fatte og hensynløst gennemføre en
dristig Angrebsplan.

Jeg troer saaledes, at de og de Skibe sendes til Nyborg,
Korsør, Hallundborg, Fawandet syd for og nord for Samsø, Aarhus Havn og
Bugt, ud for Limfjorden og til Frederikshavn — foruden Havnene
paa Sjælland. — Ja, jeg ved ikke, hvordan nogen saa skal
kunne komme over. — Fjendens Krigsskibe ere der ogsaa nok
for I. Linie, navnlig da saamange altid ere under Vimpel.
Hvis hver Mand under Mobilisering uophødelig gik til
nærmeste Gjernbane og Dampskibslinie som han gik og stod og
blev sat over uden Billet (og forpleiet ombord) til Korsør, Hallund-

borg, Naksbø, Helsingør etc. etc., saa var det vistnok den eneste rimelige Udseigt til at komme over. — Der skulde selvfølgelig være Contract med alle Dampskibs- og Jernbaneselskaber herom; blot man forpligter sig til at betale, hvad der forlanges, kan det sagtens arrangeres.

Og hvad skulle de indskaldte vente paa Uniformer og Vaaben etc. for, det er der jo nok af i Kjøbenhavn (ialtfald kunde Depoterne flyttes). Garnisonerne skulde ligeledes uophødeligt afgaa uden overflødig Træn; kun Kanonerne og Hestene burde mestages.

Med de nuværende Forhold maa man være tilfreds, om det lykkes uforstyrret at concentrere de 15000 Mand fra I. og II. Væb. i Kjøbenhavn.

Heldigvis kan denne Styrke forøges meget betydeligt ved Udskrivning af Rub og Stub — aldeles hensynsløst — i Kjøbenhavn. Dette er da ogsaa det eneste Middel, vi have til at yde en virkelig Modstand med under en Krig med Tyskland paa Grund af vor strategisk set uheldige Belliggenhed og paa Grund af Tysklands Overmagt tilsøs. — Tidligere eller senere maa Rigtigheden heraf gaa op for Nationen. —

Selv om en Mand er halt, kan han dog gjøre god Tyldest paa Cucenten eller paa et Fort, og Nød bryder alle Love. — Er man fast besluttet paa at kæmpe til det yderste, viser Erfaringen, hvilke Resultater der kan opnaaes, og Kjøbenhavns Forsvar mod Karl s. X. Gustav er et glimrende Exempel i saa Henseende.

Kun maa man utildags være forberedt paa enhver tænkelig Eventualitet, og det vilde være logisk (tillige aldeles nødvendigt), om ovennævnte Eventualitet var tagen fuldt ud i Betragtning i Form af en særlig Mobiliseringsplan, gennemført i Detaillerne.

I modsæt Tilfælde (som nu for Tiden) risikerer man store Ulemper i Retning af Forvirring eller Panik, uoverlagte Ordre og utilgivelige Forsømmelser i første Række, og i anden Række en bitter Udnyttelse eller endog Tilintetgjørelse af Nationens Existens.

Saa kan man bagefter være saa enig om, at der burde have været gjort noget forud.

Kun radicale Forholdsregler kunne afvende den truende Fare.

Disse Forholdsregler behøve endda ikke at koste noget Directe, Hovedsagen er de nødvendige civile og militaire administrative Bestemmelser (tillige Vestagelsesom Lov) og moralsk Mod til at gennemføre disse tiltrods for alle de velkjendte — og aldrig svigtende — usalige Betænklichkeiten og smaalige Hensyn til Dit og Dat, der saa ofte i Danmarks Historie have bragt Landet i Ulykke, idet de altid medføre, at Hovedsagens synet — nemlig Hensynet til Nationen — tabes af Sigte.

Det skal i Continuation af det ovennævnte dog strax tilføjes, at Meningen i det - angaaende Troppesoverførslen - udtalte ingenlunde er, at man - selv henset til de nuværende mislige Mobiliseringsforhold - paa Forhaand maa opgive Tropperne fra Jylland og Fyen, hvort imod: Saasomt Mindetlegningen om Kjøbenhavn synes sikret, hvilket efter Planen jo ontrent er identisk med det Tidspunkt, sa I. Linie er klar, bør Eskadren - om muligt - uophøveligt afgaa til Hjælp for Troppesoverførslen som første Opgave, hvorpaa den - hvis den sa endnu eksisterer (. Casar, morituri te salu tant!) - bør forene sig med II. Linie og i Forbindelse med samme og øvrige disponible Materiel opsøge den ventede fjendtlige Transportplaatse, hvis Udseggelse maa blive den søgaaende Eskadrens anden Opgave.

Men - gjør man sikkert Klogt i at regne med, at Situationen kan stille sig som fortrævet, og ikke alene klynge sig til Forhaabningen om, at det nok lykkes os at mobilisere det hele i Fred og Ro, uhindret af Fjenden.

II: Søfronten

En Overrumpling, rettet mod Kjøbenhavns Søfront, kan enten foretages som Landgang af en relativt ringe Styrke paa et eller andet Punkt i eller borte Byen eller som et Angreb paa selve Søfastningens Forter og Batterier, eller endelig som Combination af disse Angrebsmaader samtidigt.

En Fjende, som vil forsøge en Overrumpling, er altid til en vis Grad paa det rene med, hvorledes Forsvars troppene er fordelt, og i hvilket Antal paa de forskellige Punkter; Dette behøver ingen Motivering.

At man i Tyskland ikke ved Besked om Fastningsværkernes (Garnisons) Styrke og ret indgaaende ogsaa om deres Fordeling, kan vistnok betragtes som aldeles afgjort, sa alle og enhver kan skaffe sig det at vide.

Det skal sa kortelig anføres, hvad der i den uheldigste Tid om Vinteren og Foraaret - findes af Tropper i Kjøbenhavn.

Infanteri: I Reg. (Kastellet): 1, 15, 21, [31] Bataillon.
Der er kun Mandskab ved 2 Bataillon (21) og kun 2000
"Rammene": Officerer pr. Bataillon: 15 (nemlig: 1+4+8+2)
Underofficerer — : 18

* De med [ ] markerede Batailloner ere Forsatstabskompagnier.
lener. - Ingen Rammer hertil tilsted.

Sammen til 3 Batailloner $\therefore 3 \cdot (15 + 18) = 99$ Befalingsmænd.
 (= Jelo ved 21. Bataillon bo de fleste Officerer - Chefen ogsaa - i deres private Hjem rundt omkring i Byen. Det vil altsaa tage ikke ringe Tid, inden de kunne blive tilkaldte og give Hjælp - NB: om Natten, paa hvilken Tid en Overmængde naturligt forsværes)

Regnes man dog med, at Bataillonen rykker ud med, hvad der er i Kastellet af Befalingsmænd og alle Tropper - altsaa Tilstedesvælgte af alle Hensyn paa Grund af Nødsituation - Dette kan gøres, sa den commanderende General boer i Kastellet og kan seere det, - saa vil Maximum dog kun blive: ≈ 250 Mand (høit ansat).

Disse kunne maaskee staa klare til Udrykning (med Passerier) paa 1 à 1½ Time - nærmest 1½ Time.

III. og IV. Reg. (Sølgadens Kaserne): 2., 13., 23., 183] og 4., 17., 29., 184.]
 Mandskab ved 23. og 24. Bataillon som ovenfor.
 $\therefore 2 \cdot 140 = 280$ Mand.

Regnes som ovenfor, faaes høit ansat: $280 + 2 \cdot 99 = \approx 500$ Mand, ogsaa paa 1½ Time.

Livgardens (Gøttersgades Kaserne): 1 Liniebataillon og 1 Forstærkning
 Mandskab: 160 ved Liniebataillonen.

Paa Grund af nødvendigt Fradrag til Amalienborgs Bevogning regnes kun med ≈ 100 Mand, ogsaa paa 1½ Time.

Rytteri : Gardeshusarereg. (Østerbros Kaserne): 3 Linieeskadroner + 1 Forstærkningssk.
 $\therefore 3 \cdot 25$ Mand = 75 Mand.

Med Befalingsmænd: ≈ 100 Huserer, ogsaa paa 1½ Time.

Feltartilleri: I. Artillerireg. (Baasmandsstræde, Christianshavn)
 1 og 2. Artilleriafdeling à 3 Batterier à 8 Kanoner = 48 Kanoner (De 2 første Batterier ere Forstærkningsbatterier).

Besætningsforholdene: 8. October - 22. December: Der kan rykkes ud med 8 Kanoner med Forstillingssammition (eller 6 Kanoner og 4 Ammuvogne)
 22. December - 15. Mai: ————— med 18 Kanoner som ovenfor (eller 14 K. og 10 V.), men med Rekrutter, der aldrig have løst et Skud og kun kørt ganske lidt.
 15. Mai - 12. September: ————— med 24 Kanoner som ovenfor (eller 20 K. og 10 V.) under noget bedre Forhold.
 12. September - 8. October: ————— med 32 Kanoner som ovenfor (eller 26 K. og 14 V.) med fuldt udstaamt Mandskab

$\therefore$ Om Efteraaret kun med 1 Batteri, om Vinteren og Foråret med 2½ Batterier.

Ammunitionsforholdene: Der haves kun (paa Kasernen) Forstillingssammition til et Halobatteri (4 Kanoner) og kun 32 Hantestker paa.

Kanon (de saakaldte "Socialistkanonker"), ingen Granater.
 Al Ammunitionen ligger i Vindtaarnene ved Laboratoriet og
 paa Amager Vindtaarnsvej.

Ammunitionsvoagnene staa paa Vaserne.
 Naar Laboratoriet er forud varskoet, kan en passende Mængde
 Ammunition afhentes i Løbet af c: 3 Timer, naar Forstilling-
 ene selv afhente sen og ingen "Ompakning" af Ammunitionen
 foretages.

c: Batteriet (eller de 2 Batterier) kunne i heldigste
 Fald være klare til Udrykning paa 4 à 5 Timer.

II. Artillerireg. (Amager - ved Faste Batteri).

4de Artilleriafd. à 3 Batt à 8 Kanoner, som ovenfor.

(3de Afdeling ligger i Aarhus).

Forholdene ere analoge med I. Regiment.

c: $\frac{1}{2}$ Batteri à 1. Batteri (4 à 9 Kanoner)

klare paa c: 5 Timer.

[De 4 Forstærkningsbatterier tager det lang Tid at mobilisere,
 de regnes ikke med her. (Kanonerne staa paa Tøjhuset).]

Fæstningsartilleri:

Fæstningsartillerireg. (Amager - ved Faste Batteri).

2. og 3. Artilleribataillon à 40 Mand (üvede, men
 noget övede i Geværskydning).

Med Befalingsmand regnes heraf:

c: 100 Mand som Infanterister (med geværer),
 klare paa: $\frac{1}{2}$ Time.

Søbefæstningen: (Middelgrundsfødet, Trekroner, Prøvestenen)

1. Artilleribataillon, ialt 204 Mand om Vinteren og
 Foraaret. (Heraf c: 80 paa Mgrfødet,
 80 eller 40 paa Trekroner,
 40 --- 80 --- Prøvestenen.).

Ingeniørtropperne: (Ingeniørkasernen, Frederiksholms Kanal),
 medregnes ikke direkte.

Skolerne: Skydeskolen (Christianshavn), Frederiksberg Slot som Reserve.

Vagtskibet: c: 300 Mand om Vinteren.

f. Ex: 100 Mand med geværer (men næsten ingen Patroner = 500) til
 foreløbig Hjælp for Søbefæstningen - sendes senere tilbage.

All i alt til at imødegaa en Landgang — f. ex. i Dragør —
følgende Tropper (om Vinteren):

{ Infanteri : c: 1000 Mand (250 + 500 + 100 + 100), meget højt udstyret.
 Rytteri : 100 — —
 Feltartilleri : 12 à 27 Kanoner (8 + 4) eller (18 + 9).

Infanteriet og Rytteriet klare til Udrykning paa c: 1½ Time (i heldigste Fald),
 Feltartilleriet paa c: 5 Timer.

Denne Udrykningsstyrkes Størrelse og de nævnte Tider ere meget optimistiske (efter kompetent Skjøn), navnlig Tiderne, der vistnok kun vilde passe, naar pludselig Alarmering med påfølgende Udrykning jævnligt øvedes, som f. ex. i Tyskland; her bliver det aldrig gjort.

Efter Udtalelser af forskellige kan man høist regne med c: 600 Mand og 1 Bateria (8 Kanoner) i den uheldigste Tid til Imødegaaelse af en Landgang (Overrumpling) og med betydelig store Udrykningsrespit. Endda er det meget problematisk med Patronerne; efter Opgjørelser have Patronbeholdningerne paa Kasernerne varieret fra 50000 Patroner (for Skydningen, om Sommeren) til nogle faa Hundrede (efter Skydningen, c: om Vinteren), etc. etc.

Efter denne Opgjørelse af Garnisonsforholdene om Vinteren, ser vi, hvor mislig Situationen er — (idet Garnisonens Regimenter kun have c: $\frac{1}{28}$ Krigsstyrke inde (Bataillonernes Krigsstyrke er 1000 Mand), Feltartilleriet indtil kun $\frac{1}{8}$ Krigsstyrke (8 Kanoner af 8 Batterier etc.) og Søbefæstingen kun $\frac{1}{12}$ af sin Krigsstyrke inde) —, skal jeg gaa over til Undersøgelsen af det sandsynligste Angrebepunkt i Søfronten.

Man kan formentligt — indenfor den ovennævnte givne Ramme: Overrumpling, inden vi ere begyndte paa at mobilisere, tænke sig 3 Hovedtilfælde — eller Angrebsmaader:

A: En fjendtlig Flaadeflåde løber ind paa Sundet
 den uden mindste fjendtlige Demonstration og indsender Ultimatum om Overgivelse (eller snarere Alliance) indenfor faa Timers Frist med Tilføielse af, at enhver Art Mobilisering betragtes som casus belli.

Resultat for Fjenden: Al Udsættelse af Spærningerne og Mobilisering af Flaaden umuliggøres; fra Rheden beherskes de indre Fortene og Orlogsværket, og Byen kan virksomt bombarderes.

Mangel — : Byens Overgivelse er ikke given, idet fortvivlet Motstand kan ydes baade fra Kalkbrændsøfortet, Trekronen, Sixtus og fra Artilleri i Land. — Udstrækkes Kampen til Natten, kan

10.
Denne Torpetobane løbe ud og angibe samt udslette selvirkende
miner etc. etc.

B: Angreb uden Varsel. - Fjenden udfører et enkelt eller kombineret Angreb paa Søfronten, saaledes at ligesom, man dog endnu større Fordale opnaar strax, uden Tab, og saaledes, at Udvisen til at tage Byen eller bringe den til Overgivelse er stor, paa samme Tid som et Tilbagetog i Tilfælde af Uheld endnu er muligt.

Eksempel: Fjenden bemagtiger sig Midtøstgrundsfortet, Trekroner, Provesteren m.m. og Landbatter samtidig 3 à 4000 Mand i Dragør.

Resultat: Kjøbenhavn kan virksomt bombarderes, selv om de indre Fortene tilbageerobres, idet Fjenden har Midtøstgrundsfortet. - Ligeledes som ovenfor, idet dog tillige en Fremtrykning af Tropperne mod Byen ikke hindres af noget permanent Værk (undtagen Christianshavns Vold - eventuelt) og har Udvisen - stor Udvisen - til at kunne udstrækkes til simpel Indmarche i Byen.

Mangel: Fortvivlet Modstand kan ogsaa i dette Tilfælde opstaa, og det kan maaskee lykkes Garnisonen at komme tidenok ud, ialtfald til at afbryde Broene over Christianshavns Voldgrav, besætte Sogangene og opkjøre Feltartilleri, saaledes at Angrebet opholdes, til Forstærkning kommer til.

C: Angreb uden Varsel og gennemført, à fond.
Altsaa nærmest i Form af Landgang i Frihavnen og ufortøvet Besættelse af Regjeringsbygningerne, Garnisonens Kaserner og Arsenalerne.

Resultat: Al Modstand er da brudt med det samme, idet Kjøbenhavn er taget, og idet Landet falder med Hovedstaden. - Da alle Depoter findes i Kjøbenhavn, kan Modstand udefra ikke tænkes.

Mangel: - ved denne Angrebsmaade findes vist ikke. - Men kan ialtfald ikke tænke mig dem, der er saa rational som vel muligt.

Noget andet er det, at den af andre grunde opstaaende - kun maaskee - er mindre sandsynlig, end man

skulde tro, iset Fjenden muligens ikke troer paa, at Forholdene skulde være saa ualige — for ikke at sige noget værre — som de factisk og ubestrideligt ere og derfor vælger en af de andre Fremgangsmaader. — Man veed jo i Tyskland, at vi med meget kort Varsel kunne sparre et Løb med nogle Minier, og det kunde tænkes, at vi i al Hemmelighed havde mobiliseret nogle Torpedobåde. Fjenden kan ialtfald aldrig være ganske sikker herfor, men paa den anden Side veed man jo, at Tyskerne ikke pleie at være bange for, at der skal gaa noget i Løbet, naar der staaer et virkeligt Resultat bagved.

Der kan sikkert tænkes mange flere Combinationer end disse 3, men jeg troer dog, at de ^{alle} mere eller mindre falde ind under dem.

Det skal nu forsøges at discutere Göfrontens svage Tanker overfor en Overrumpling for derpaa at udfinde det eller de mest udsatte, altsaa nærmest Situationerne under B og C.

Man maa da skelne mellem Angreb paa Søbefestningens Forter og Batterier og Landgang tæt ved Byen eller i samme.

I: Overrumpling af Søbefestningen

Af det for udviklede fremgik det, at Søbefestningen under de ugunstigste Forhold — der strække sig over 8 Maanedes af Aaret — kun har "Besætning" paa 2 à 3 af sine 9 Forter og Batterier (Avesøre ikke medregnet). Og den Besætning er kun $\frac{1}{7}$ à $\frac{1}{6}$ af Krigsbesætningen for 2 af Forternes Vedkommende; ialt kun $c: \frac{1}{12}$ af den samlede Krigsbesætning. — At Forternes Krigsbesætninger endda ikke ere overvældende store, fremgaaer af, at de kun tælle 1 Besætningshold til selve Kanonerne.

Antal:

Søbefestningens Fredsstyrke (efter de officielle Listes):

Fra $5 \frac{2}{10}$ — $\frac{4}{6}$ (8 Maanedes): $c: 200$ Mand indvandrede Folk (204).

— " $\frac{4}{6}$ — $\frac{4}{8}$ (2 — " —): — 50 — " — + 300 Rekrutter

— " $\frac{4}{8}$ — $\frac{2}{10}$ (2 — " —): $c: 300$ Mand med 2 à 4 Maanedes Udta-

Som ovennævnt ere disse 200 Mand (204) fordelt som følger:

$c: 80$ paa Middelfrundsfortet,

" 80 — Trekroner (eller 40),

" 40 — Prøvestenen (— 80), og kun en Under-

officer som Tilsynshavende paa de ubesatte Værker.

Søbefæstningens Vrigsstyrke (Efter Prisoppgaven No 1 1899/1900).

	Officerer	Udenpligtige (Secondløjtn)	Underofficerer Faste	Underkorporaler og Mand
Overkommando og Stab	3	7	13	29
Middelgrundsfortet	6	9	7	532
Trekroner	4	4	4	562
Mellemfortet	2	5	5	178
Prøvestenen	3	1	1	380
Strickers Batteri		5	6	29
Nasstrupfortet	2	3	2	231
Lunetten	2	1	1	171
Kalkbrøndenfortet		3	3	78
Charlottendamsfortet	2	1	3	168
Hofvoldbatteriet	1		1	70
Kirkehus		2		32
Kastellet				94
Talt:	<u>25</u>	<u>43</u>	<u>50</u>	<u>2554</u>

Det sees saaledes, at hele Søbefæstningens Mandskab i den gunstigste ^{1/2} af Aaret ($\frac{1}{6} - \frac{1}{8}$) kun naaer til c: $\frac{5}{6}$ af det ene Fort: Trekroners Vrigbesætning. - Det Factum taler for sig selv. -

Man maa nu spørge:

Er det det for Fjenden fordeeltigt først at bemægtige sig de helt ubesatte Værker eller først enten Middelgrundsfortet, Trekroner eller Prøvestenen, eventuelt alle samtidigt? - Kort sagt: hvor er Fjenden størst?

Udgangspunktet for denne Betragtning er naturligvis den Fra hvilken af de erobrede Stillinger vil Fjenden bedst være i Stand til at true eller endog beherske Byen samt til at holde sig, til Forts styrkninger komme op og umuliggjøre en Tilbageerobring?

Det eneste Værk, der strax paa en virksom Maade kan sættes paa Byen, er Middelgrundsfortet.

Trekroner kan bære med en omdannet 29 cm og nogle P.H., der have dog ringere Betydning.

Værrer er det, at Trekroners, Mellemfortets (?) og Prøvestenens. Løst Installationer (17 cm B.H. m.m.) ved en mindre Foranstaltning - paa ret kort Tid - kunne bringes til at bære helt rimt og bare paa Byen, hvorefter de kunne blive en frygtelig Fare for dens

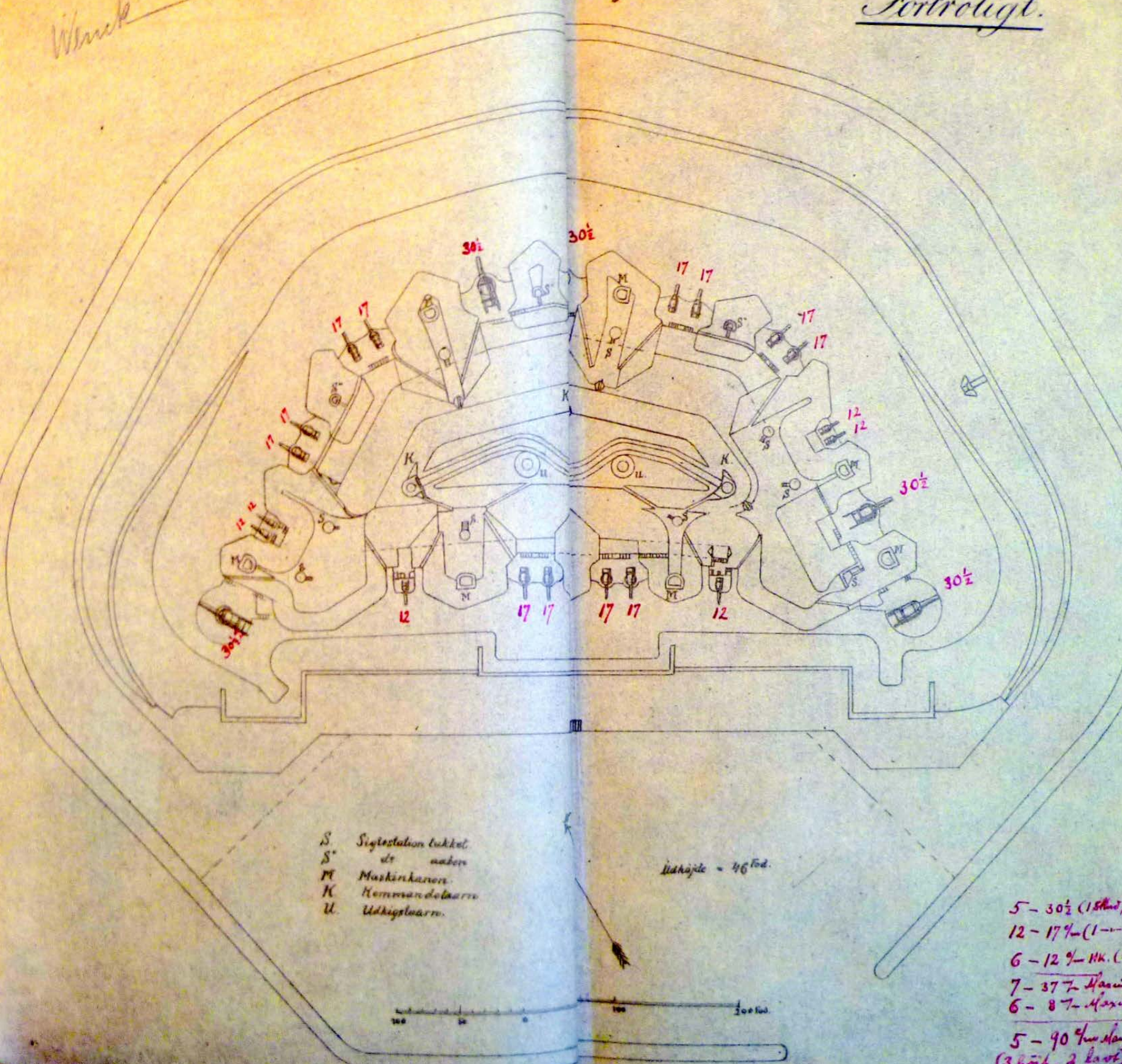
Under denne Eventualitet maa man hurtigt muligt muligt Feltartilleri op i Land og demontere dem, for de rettes mod Byen

*) naar nogle Vinkeljerns - Statuer paa Skuden bagtil fjernes.

Wink

Middelsøindsfortet.

Fortroligt.

- S. Sigtestation lukket.
- S' ds uåbent.
- M Maskinhuset.
- K Kommandantskammeret.
- U Udkyngsloarm.

Udkyngsloarm = 46 fods.

- 5 - 30 1/2 (18 skud p. 10')
- 12 - 17 1/2 (1 - 2')
- 6 - 12 1/2 - 11 k. (1 - 1/2')
- 7 - 37 7/8 Maskinhuset.
- 6 - 8 7/8 - Max. i m. m. m.
- 5 - 90 1/2 fods. Mængdeproj. (3 høit, 2 lavt).

Da Afstanden til Land er smaa, vil det nok kunne lykkes.
Middelgrundfortet derimod kan ikke tænkes tilbage.
 erobret, det kan i heldigste Tilfælde bruges til Tavshed, og det er endda
 problematisk, da man paa 6-7000 Alen (fra de gamle Forter) maa træffe
 selve Skytseplacemeterne for at naa dette Resultat.

Middelgrundfortet kan bombardere Byen med følgende Piécer:

2 Stk. 30½ cm L/40 BK. (12")

4 — 17 cm ——— (6½")

2 — 12 cm ——— H.K. (5")

Det mindre Skyts medregnes ikke, da det er betydningsløst til Bombardement.

Af Ammunition haves paa Fortet (fortroligt):

Falt til de 30½ cm BK: 5 x [50 Panzerproj. + 40 Granater] = 450 Stkud.

— 17 cm BK: 12 x [50 Panzerproj. + 23 Brisantgranater + 10 Panzergranater + 50 Granater + 20 Granatkard.] = 1836 Stkud.

— 12 cm HK: 8 x [150 Panzergranater + 183 Granater + 100 Granatkard.] = 3464 Stkud.

Total: 450 + 1836 + 3464 = 5750 Stkud, hvoraf 276 Brisantgranater.

Det sees heraf, at hvad Ammunitionskolonningen angaar, da lader den sig størrelse
 intet tilbage at ønske i denne Retning, d: til et Bombardement fra ovennævnte Piécer.

Der er ofte blevet udtalt Tvivl om, at et Bombardement
 skulde kunne tvinge en By til Overgivelse — „sette stæbe kun af Mangel
 paa Levnedsmidler" — og man anfører mange Exemppler, saaledes Paris i
 1871 og Beretningen om de 12000 Granater, der fornylig ere bleve kastede ind
 i Ladysmith. — Hertil er at bemærke, at Belæringsbatterierne udenfor Paris
 først kom ret i Virksomhed 3 Uger for Overgivelsen fandt Sted og vare da endnu
 for langt borte paa Grund af Paris's fremskudte Forter. — Hvad Ladysmith
 angaar, er denne By bygget som Villaby, d: adspredte Huse med Have og
 Marker imellem. — Men det staaer fast: Endnu er aldrig nogen

By i Verden bleven bombarderet fra fast Startplads med moderne 30½ cm
L/40 og 17 cm L/40 Kanoner, og særlig er de første Bombardementsvirkning
ganske ukjendt.

Betragter man engang Granaterne til ovennævnte Kanoner sammen
 med almindeligt Belæringsmateriel, er Forskjellen dog „ret betydelig".

Middelgrundfortets:

	30½ cm Granat (Støbejern)	17 cm Granat	12 cm Granat
Granatvægt:	900 lb	150 lb	40 lb
Sprængladning (Krudt):	32 lb Krudt*	6,8 lb Krudt	1,4 lb Krudt
Pikrinsyre:	ingen.	8,3 lb	ingen.

Verste

* Krudtladninger er relativt saa ringe, da kun Støbejerns-granater (af Bekæmpelsesarten) haves. (Den tilsvarende Staal-granat vilde have den dobbelte Sprængladning).

Fæstnings- og Beleiringsregels:

Danmark:

	12 ^{1/2} f.K.	15 ^{1/2} f.K.	15 ^{1/2} f.K.
Granatvægt	29 $\bar{u}$	60 $\bar{u}$	60 $\bar{u}$
Sprængladning	2,6 Krust	5,3 -	5,3 -
Høje Elevation	40°	45°	39°
Distance	7400 Alen	6600 Alen	9000 Alen

Tyskland:

	12 ^{1/2} m lang	15 ^{1/2} m kort	15 ^{1/2} m lang
	32,6 $\bar{u}$	55,6 $\bar{u}$	55,6 $\bar{u}$
	2,8 Krust	3,8 -	3,8 -
	43°	41°	40°
	-	-	8500 Alen

	120 ^{1/2} f. Staal-Haubitz	15 ^{1/2} m K. S. K.
Granatvægt	31 $\bar{u}$	69 $\bar{u}$
Sprængladning	2,6 $\bar{u}$ Krust	9,4 $\bar{u}$ Pikrimingre.

Som kommer altså her 12" 900 $\bar{u}$'s Granater med 32 $\bar{u}$ Krust og 6^{1/2}" Granater paa 150 $\bar{u}$ og med enten 6,8 $\bar{u}$ Krust eller 8,3 $\bar{u}$ Pikrimingre imod: 6" 60 $\bar{u}$ Granater med c: 5 $\bar{u}$ Krust (Tyskland: 56 $\bar{u}$ og 4 $\bar{u}$ Krust).
Som Dag: Den Virkning har man endnu aldrig været vid til at se.

Hvad Rækkevidden af Middelgrundsforsets Kanoner angaar, er det vel tilstrækkeligt at anføre, at alle de nævnte Piécer kunne elevens til Beskyttelse af enhver Deel af Kjøbenhavn — om det saa skulde være Frederiksberg Station paa 15900 Alens Afstand. De 30^{1/2} m kunne række omtrent en halv Snes Kvartmil med 30° Elevation, (til Sammenligning anføres, at den 30^{1/2} m $\frac{L}{35}$ med 30° naaer ud paa 26000 Alen, c: 8^{2/3} qul.), og de 17 m give den ikke saa meget efter.

Angaaende "Precisionemaalene" anføres følgende Data:

30 ^{1/2} m $\frac{L}{40}$	: paa 10000 Alen	til S. T. 3 ^{1/2} Fod	Sandsynlig Afvigelse: 5 ^{1/2} Fod	Langsiden: 37 Fod	Langsiden: 47 Fod
17 m	: " " "	" " "	" " "	" " "	" " "
12 m	: " " "	" " "	" " "	" " "	" " "

[Til Sammenligning]: Den 35^{1/2} m S. K. (Skydning: Juli 1878: "Middeldistance" = 15050 Alen og Indskudsigøjrelse) (p = 888 $\bar{u}$; L = 230 $\bar{u}$) med $\frac{1}{2}$ "sandsynlig Langsidsafvigelse" = 57' og $\frac{1}{5}$ "sandsynlig Bredeafvigelse" = 9' c: Paa 15000 Alen træffer hvert fjerde Skud indenfor et ^{horizontalt} Rektangel: 114' x 18' — med den lange Side $\neq$ Skudretningen — eller indenfor et verticall Rektangel: 24' høid, 18' bred (naar "Middelpunktcentret" ligger i Rektanglenes Centret).]

I Forbindelse hermed anføres, at den 29 m Staalhaubitze paa Lunetter paa 15000 Alen efter "Sandsynlighedsberegningen" har c: 50% Træffere paa et vandret Maal (Rektangel) med Længde og Bredde som "Royal Sovereign". (Projectilet naaer tilen fløide af 15^{1/2} qul) Feldkanonen har paa 3000 Alen c: 35% Træffere mod en vertical Skive, 4' høid, 5' bred. etc. etc.

Maximaldistancerne ere haab:

30 ^{1/2} m	: 24000 Alen (24° 2' Elevation)
17 m	: 20900 Alen (30° 1' - - -)
12 m	: 17000 Alen (24° 52' - - -)

*) c: Alen 4^{1/2} Skud længde paa 10000 Alen af Rektangel 10' høid, 6^{1/2} bred.

Fortroligt.

retv. N.

Middelgrundfortet

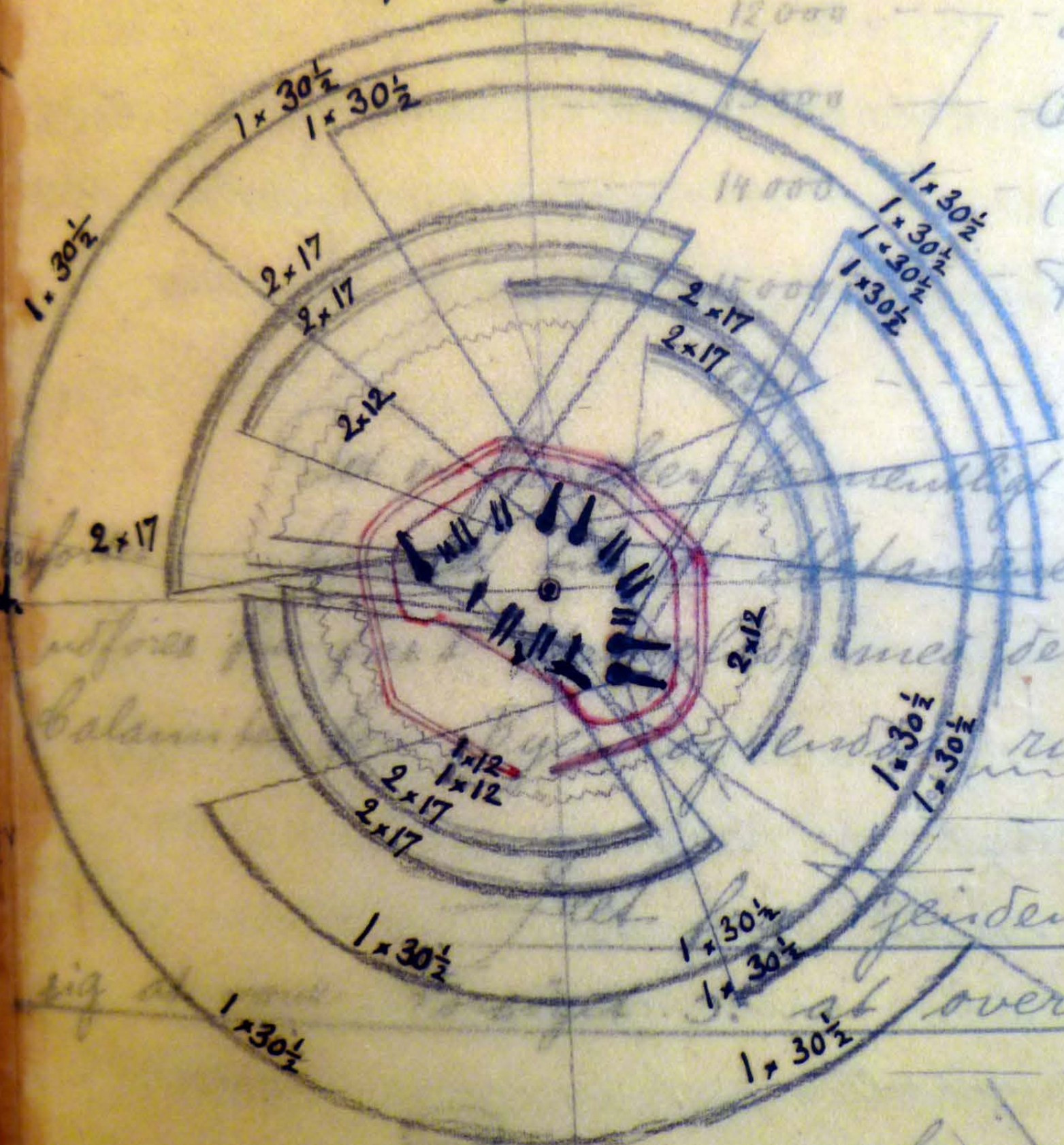
10 000

12 000

13 000

14 000

15 000

Skovshoved

Hvidovre

Nørrebro

Bellevue, Klampenborg

(Taarbæk)

Freserik

etc.

klart

retv. Øst.

med de bedste

ruinedig

glindens Sta

overrum

Wenck

retv. Syd.

- Charlottenlundfortet : 2 Stk. 35 $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{35}$: 9000 Alen.
 Kalkbranderifortet : 2 — 35 $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{2}$ — : 7000 —
 Trekroner : 2 - 24 $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{35}$, 13 - 29 $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{35}$, 6 - 17 $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{35}$: 6000 Alen.
 Lunetten : 4 - 29 $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{35}$: 7000 Alen.
 Møllefortet : 1 - 35 $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{35}$, 4 - 24 $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{35}$: 7000 Alen.
 Prøvestenen : 3 - 29 $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{35}$, 6 - 17 $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{35}$: 8000 —
 Kastropfortet : 4 - 30 $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{35}$ — : 14000 Alen.

For nu at give et Billede af Afstandsforholdene til de forskjellige Dele af Byen nævnes følgende "Afstands-cirkler" fra Middelfrundsfortet:

- circa: 6000 Alen til Trekroner.
- 7000 --- Lunetten, Kalkbronsfortet, Mellemfortet.
- 8000 --- Frihavnen, Hovedvægten paa O.K., Provøstenen.
- 9000 --- Charlottensfortet, Jernbro, Kastellet, Orlogsværket
- 10000 --- (Skovshoved, Hellerup), Fortsammøen, Rigsdagen, Anslagsborg, Orlogsværket, ^{Strickets Batteri}
- 11000 --- ^{Christianshavn} Skidørebatteriet, Kommunehospitalet, Kongens Nytorv, ^{Christianshavn} ~~Christianshavn~~
- 12000 --- Nørrebro, Christiansborg slot, Sundbyøster.
- 13000 --- Bellevue, Klampenborg, Uthous, Banggaard, Faste Batteri, Sundbyøster
- 14000 --- (Taarbæk), Frederiksberg, Kastung Fort.
- 15000 --- Frederiksberg, (Nordre Røse).
- etc. --- etc.

Det er herefter formentligt klart, at et Bombardement fra Middelfrundsfortet — herseet til, at Afstandene ere kjendte paa Alen og at Skydningen udføres fra fast Standsplads med de bedste Elevationsmidler — vilde være en calamitet for Byen og endda rimeligvis frembringe en Overgivelse.

Seet fra Fjendens Standpunkt kan det altsaa betale sig at vove Forsøget: at overrumple Middelfrundsfortet.

Det samme kan ikke siges om noget af de andre Forter — ialtfald ikke som for Middelfrundsfortets Vedkommende —, da de ikke virksomt kunne beskyde Byen (K: dog de ovenfor omtalte 17te paa Trekroner og Provøstenen) og ialtfald med Resultat^{selv} kunne beskydes fra Land og fra Flaadens Skibe i Ryggen (Struben).

Noget andet er det, at Fjendens høist sandsynligt efter Overrumplingen af Middelfrundsfortet strax gaar igang med at uskadeliggjøre Trekroner, Kalkbronsfortet, Lunetten, Mellemfortet og Provøstenen i første Række —: enten ved at sprænge Kanonerne med Dynamitpatroner eller ved at kaste Baglademekanismerne i Søen, saaledes at Skytset ikke kan bruges mod Middelfrundsfortet eller til Forsvar i det hele taget.

Selve Overrumplingen af Middelfrundsfortet kan, i Syb-Frøst udføres uden Sværdslag, idet Fortet er enestaaende uheldigt udsat for en saadan Overrumpling — der er sikkert ikke noget andet Fort til, som paa en gang: behersker (med Kystkanoner) en Hovedstat, hvis Fald er saa betydelig med hele Landets, — som ligger paa Hundrede Alen fra alfar — set befordrede Hollandsøyt og Kongedybet, saaledes at mangels om Dagen, ikke, for det ombrent er for sent, kan vide, om man har at gjøre med en fredelig forbiseilende tysk Flaadeafdeling, eller om man har til hensigt at dreie op klods i Ryggen paa Fortet og landsatte Tropper, som paa Grund af Forholdenes Natur (ombrent) uforstyrrede kunne gaa ind i Slammer

sk. Reklamant: 256 = K's Kaaffer hved skind.

og tage Fortet, inden der maaskee endnu er blevet lukket op til Havnens magasinene til Forsvar.

Under almindelige Forhold er der af Vagt om Natten:

- 1 Officer i Væien, (inspicerer et Par gange).
- 1 Underofficer, som „slanger sig“ (patrouillerer af og til).
- 1 Vagthold (c: 4), — — — — —
- 1 Skiltvagt (ikke Vokig) med ulast Gevær paa Blaukaien.
- 1 Vokig, som almindeligvis ikke har meget Begreb om Sikkert.

Der findes ikke Ammunition andetsteds end i selve Magasinene og man er almindeligvis en halv Times Tid om at gjøre. Selvfølgelig er det et Minimum af Kanoner, der kunne besattes.

Men hvad skulde man vel kunne præstere med 3 Officerer (1 Capitain: Chef, 1 Premierlieut. og 1 værnepligtig Secondlieutenant), — 10 Underofficerer og i: 80 Mand til Forsvar af et Fort, hvis Krigsbesætning (der som ovennævnt er et Minimum) bestaar af 13 Officerer (heraf 6 faste), 13 Underofficerer og 532 Mand. (Staben Overkommantoen og Staben, som forudsættes stationeret paa Fortet, og som tæller 5 Officerer (3 faste), 4 Underofficerer og 29 Mand, er ikke medregnet her).

Man er 2 à 3 Timer om at sætte Damp op til at kende Projecterne (fra koldt Vand), der findes ikke Akkumulatorer til Sirre, Havneløbet er ikke sparret for Baade om Natten etc. etc.

Det kunde heraf fremgaa, at et Overrumplingforsøg har al Voksigt til at lykkes her.

Bliver en Overrumpling af Fortet forsøgt, gaaer det vel nok til paa den Maade, at f. Ex: 4 Kystforsvarsskibe (1 Division om Natten og forbi Steens (for ikke at blive rapporteret) og nordpaa op i Drogden, med eller uden Lanterner — det er vist ganske ligeegyldigt gaaer det op til Fortet, fire Fartøierne i Vandet og sende dem ind paa Fortet, hvorpaa f. Ex. 1 Skib strax gaaer til Trekrone og 1 til Provostens (dreffer til Mellenfortet), hvilke Forter tages med Landgangscompagnier; Kanonerne gjøres ubrugelige, og Communicationerne overskæres. Derpaa tages eventuelt Kalkbrensefortet, Lunetten, Charlottenlund etc. under Behandling paa samme Maade. — 1 Skib bliver i Reserve ved Hovedgrundsfortet, det 4de gaaer til Havnens udfor Vagtskibet og bemærker sig

Der findes kun Akkumulatorer til den „indombord“ elektriske Belysning (3: glødelampene).

folle, etc. etc. —

Overrumplingen kan vistnok overalt gennemføres uden Blodsudgytelse og alene ved Landgang under Skibenes Kanoner, da ingen af Forternes Havne er spæret, og da intet af Forterne er konstrueret virkeligt stormfrit. — Men kommer det til Kamp, er det indlysende, at Forternes Kanoner strax blive demonterede af Skibenes hurtigskydende Kanoner (87^m H.M. etc.), idet Beskyttelsen intetsteds er stærkere end 40^m Staalskjold, de, der kunne gennemskydes af selv kun 47^m H.M. Staalprojectiler og ere rene Granatfangere. — [Skulde Fjendens Brandrør være mindre gode, saa springe Granaterne nok, naar de træffe Skjoldene, saaledes som det var Tilfældet med Amerikanernes Granater i Slaget ved St. Jago de Cuba. — Skjoldenes eneste Fordel er den „moraliske“, men den kan ogsaa kjøbes for dyrt.]. —

Og naar Fjenden forsøger en Overrumpling i Fredstid, som en Gang har besluttet sig dertil, kan man afgjort gaa ud fra, at den bliver gennemført coûte que coûte. —

Hvis Fjenden ikke tager eller uskadeliggjør de indre Forter, kan et forsvaret Forsvar dog ydes, selv om Fjendens virkelige og store Kampskibe senere komme til, da disse Forter raade over mange svære — omend slet beskyttede — Piécer, saaledes at Afgjortsen kan forhales; om Natten kunne være Torpedobaade da løbe ud, selvirkende Miner udlægges, Forterne mobiliseres etc. etc. —

Er derimod ogsaa de indre Forter faldne, er Byens Overgivelse — henseet til, at Fjendens Forstærkninger meget hurtigt indtræffe, — vistnok given.

Som Bevarelse af ovennævnte (Pag. 12) stillede Spørgsmaal: „hvor er Faren størst for Søbefæstningens Vedkommende“ — kan man man herefter formentligt udtale:
Paa Middegrundfortet.

II: Overrumpling ved Landgang paa den ikke befæstede Deel af Søfronten. (se Pag. 11, midt paa Siden):

- Her kan ^{man} tænke sig følgende Tilfælde:
- ①: Landgang nordfor eller sydfor Fæstningen (s: udenfor Linien).
  - ②: — — — indenfor Fæstningslinien, men udenfor selve Byen.
  - ③: — — — i selve Byen.

Det første Tilfælde er ikke sandsynligt, alene af den Grund, at man som før nævnt under en Overrumpling gaar den hurtigste, bekvemste og relativt sikreste Vei.

Ad: ①: Landgang udenfor Fæstningen er sikrest, men hverken hurtig eller bekvem, altsaa usandsynlig. (Saltholmen er stor ikke taget med sig - idet en Landgang her kun er sandsynlig under et Angreb, efter at vi have fuldt mobiliseret.).

Ad: ②: Landgang indenfor Fæstningen, men udenfor Byen, er næsten ligesaa sikker, og tillige mere hurtig og bekvem, da der er kortere Vej til Byen, og desuden findes flere steder Smalbaner.

Ad: ③: Landgang i selve Byen (s: altsaa nærmest i Frihavnen) er - henset til Forholdene - ret sikker, dertil hurtigst og mest bekvem.

Nun de to sidste Muligheder strøffes.

②: — Nordfor Byen er en Landgang mindre sandsynlig, da Skibene ikke kunne gaa langt ind, s: der spildes Tid, og da Forsterkers Opmærksomhed let kan tænkes vakt. (f. ex. ved Telefonmeddelelse fra de mange Strandvejsbeboere).

Sydfor Byen er der vel nærmest kun Tale om Aulsøre og Dragør.

For Aulsøre (og Amagers Sydspids) gjælder det samme som ovenfor m. H. t. Tidsspilde, da Farvandet er saa grunt; der er langt til Byen etc. etc.

Dragør er da det eneste sandsynlige Punkt indenfor denne Ramme, men man kan tilføje: ogsaa er en Overrumpling sandsynlig her indenfor det hele store Springmaal om, hvor Faren er størst.

En Landgang i Dragør er absolut at befrygte - meget taler til Gunst herfor:

Dragør er Stillingens sydligste Punkt - s: nærmest til Fjenden - og ligger ligesom Middegrundsfortet tæt op ad Skibsrouten. - Byen har en Havn med 6' à 8' Vand, og der er Plads til, at 4 à 5 ret store Pramme (5' Dylgaaende, 100' Længde) kunne lægge til Bolværke paa en Gang og ved medbragte Sletskær hurtig faa kjørt Feltartilleri iland.

De tyske Kystforsvarsskibe af "Siegfried"-Typen kunne gaa ind til s: 1000 Alen fra Havnen og beherske fuldstændigt Byen og det omliggende flade Land.

Der findes ikke noget som helst permanent Værk herfra paa Veien til Hovedstaden, naar undtages Christianshavns Vold, men her er ikke truffet Foranstaltninger af nogen Art til Forsvar. (Volden kan høist benyttes til at opholde en Overrumplingsstyrke).

men der maa forud ordnes og træffes forskellige Dispositioner, permanente Sikringsforanstaltninger ved Overgangene etc.).

Kastrup Fort er ikke nogen Hindring for Tyeiden; for det første er det ikke besat og bliver ikke tidnok besat, og for det andet kan det ikke engang "bære" ned paa Dragør Havn, endssige utover Landet. — Til Ryggforsvar har Fortet kun 2 Stk 3" R.K. (gamle Tollader - Feltkanoner), der staa fuldstændigt udekkede. —

Endelig vil et Blik paa Søkartet formentligt overtyde om, at Dragør ved sin Beliggenhed er mest udsat, medens 3- og 4 Faane - Curvene gaa langt udenom det øvrige sydlige Område, Halsø, Boderne, Hysten ved Avedøre og videre sydpaa i Hjøge Bugt. —

Ikke alene er Dragør meget udsat som Object for en Overrumpling, men endog — henset til de nævnte Forhold (specielt til, at Hysten kan bestryges fra Kampskibene) — for en regulair Landgang, efter at vi have fuldført vor Mobilisering.

Forestiller man sig nu en Overrumpling, rettet mod Dragør (sandsynligvis i Forbindelse med Overrumpling af Middelgrundets fortet, Trekroner etc., men ikke: nødvendigvis; idet en Overrumpling meget vel kan tænkes rettet alene mod Dragør, og idet det samtidige Overfald paa Forterne kun skulde give "dobbel Sikkerhed" for et heldigt Resultat, men ikke ligefrem betinger dette), — saa vil den vel nok blive udført omtrent som følger:

1 Division af "Siegfried" Typen (Østersødivisionens 4 Skibe), et Par Avisser, nogle Havnedampere, nogle Transportdampere med Artilleripranne me paa Skib — ialt c: 4000 Mand og 6 Batterier (36 Kanoner), gaa fra Kiel og Lübeck (Tropperne, f. Ex. fra Lübeck, støde til Krigsskibene undervejs for ikke at vække Opsigt; samtidigt paalægges hemmelig Tele. grameensur, Telefonforbindelserne med til de danske Linier "bringes i Udsen", etc.). Det udspredes, at det dreier sig om en Qvælse paa Rügen, Danzig e. l. — Skibene gaa ud af Bight af den danske Kyst (Laaland - Falster - Møen) og gaa først om Natten nordpaa forbi Steens, saaledes at de usele naa op til Dragør og iværksætte Landgangen Kl. c: 3-4 Fm. — (Mun: Distancen Kiel - Dragør er 170 qm.)

Der gaar nok nogen Tid, inden man i Dragør bliver klar over, hvad der gaar for sig, men forhaabentligt lykkes det en "behjertet Mand" — in casu vel en Lods — at telegrafere eller telefonere derom til rette Vedkommende, inden Tyskerne naa Telegrafstationen, der efter "Havnlovsen" — (som Tyskerne jo ogsaa have) — ligger c: 400 Alen fra Havnen, saa der er ikke meget Tid at give bort, — Smidertid bliver der vel telefoneret (det gaar nemmest, og ellers skal først Telegrafisten purres ud — hvor han boer, er jo atter

et Spørgsmaal); Ledskontoret har Telefon til "Centralen", og desuden findes der 9 andre Telefonabonnenter i Dragør.
 Hvad "rette Vedkommende" angaaer, er det vist utvivlsomt, om man i Dragør kjender til "Centralen" (her er der Vagt om Natten) med Annötning om Krigsministeriet eller Marineministeriet, disse blive inidertid forgyvede - da der ikke er Vagt om Natten ^{paa} noget af Stederne, og hverken Krigsministeren eller Marineministeren (personlig) staa i Telefonbogen.
 Generalcommandøren er det næste Led og er jo ogsaa bemyndiget i vort militaire Telefonnet, men heraheller ikke Vagt om Natten.

De eneste Steder, hvor der holdes Telefonvagt om Natten, er Kastellet Hovedvagt og Orlogsværkets Hovedvagt (og andre Vagter, inclusive Vagtskibet).

Man maa da haabe paa, at "Centralen" sender Meddelelse til begge disse Myntigheder, navnlig til Kastellet Hovedvagt, der saa pr. Ordre maa vække den commanderende General, der boer i Kastellet. Om han saa handler strax paa egen Haand og tager Ansvar paa sig eller først (inden Tropperne sendes ud) sender Officer til Krigsministeren paa Vesterbrogade (og herfra til Charlottenborg), ved jeg ikke; man dog haabe det første, da det er det sidste Haab, saa ringe det end er i Forveien.

Selv om nu alt gik glat med Meddelelserne og Troppernes Mobilisering - hvad der formentlig (jeg er ikke ene om den Anskuelse) ikke er mindste Udset til for Tiden, - saa vil der efter fornævnte Regjærelse allerhöist kunne præsteres c: 1000 Mand og $1\frac{1}{2}$ à $3\frac{1}{2}$ Batterier (om Efteraaret og Vinteren), klare til Udrykning paa havns Vold; gjenemsnitligt have Tropperne altsaa c: 2 danske Mil at marchere eller rettere at løbe. - Ere de ved Dragør c: 7 Timer efter Alarmeringen (Artilleriet maa jo med), maa det vist betragtes som en efter Omstændighederne uventet Præstation. -

Men paa langt mindre Tid ere alle Fjensens 4000 Mand i Land og i Stilling med alle Feltkanonerne udenfor Byen (eller endog betænkeligt paa Veien til Maalet), og disse Tropper samlet i rimeligvis en samarbejdet Enhed med 2 à 3 Aars Tjenestetid (ment à 4 Batailloner (Linie ~ tysk Ordning) à 1000 Mand.), medens (9 Batailloner) Infanteri (regulært), 1 Livgardsbataillon, 1 Fastningsartilleri og 1 Husareregiment, ialt dog kun c: 1000 Mand mere eller mindre er til.
 Hvad Resultatet bliver, er utvivlsomt.

Der er vel ikke andet at gøre end at tage Stilling paa Christianshavns Vold, sprænge broerne, besætte Adgangene etc. og søge at opholde Tjendsten, til København og de øvrige Tropper komme til.

Offen Tropperne følge Tjendstens Forstærkninger vel snart efter — navnlig da Kiel har alle Hamborgs Dampere til Randsigtet gennem "Kaiser-Wilhelm"-Kanalen. —

[Anm: Med Hensyn til en regulair Landgang efter at vi have fuldført vor Mobilisering (altsaa ikke Overrumpling) anføres, at man kan regne p: 80 Dampere (af forskjellig Størrelse — Østersødampere) til 30000 Mand og 20 Batterier (120 Kanoner) samt "halvt Train" (af Hjøretøier dog kun en Trediedel).]

Af Hensyn til, at disse Forstærkninger (for en Overrumplingsstyrkes Veskommende) uforstyrrede kunne indtræffe uden Fare for at møde danske Skibe eller Torpedobaate, sees det, at en samtidig Overrumpling af Forterne muligens iværksættes, idet Flaadens Mobilisering derved hæmmes eller endog umuliggjøres.

Samtidigt er der vistnok til syvende og sidst ingen Fare for danske Skibes Komme, da Overrumplingstropperne have store Chancer for at komme først til Christianshavn og Orlogsværftet og saaledes lænne al Modstand.

③: Den sidste Eventualitet var: Landgang i selve Byen.

Paa Grund af Forholdene bliver det efter al Sandsynlighed i Frihavnen. Der behøves saa ingen Havnedampere, Tramme e.l. med Sletskor til Feltartilleriet, da man kan gaa lige til Bolværk og losse ved Hjælp af Skibenes Dampspil og Frihavnenes talrige elektriske Kraner eller ligefrem kjøre Kanonerne iland over medbragte Broer; Bolværksplads er der jo nok af, saa det hele gaaer afgjort hurtigst og bekvæmest ad denne Vej.

En Time efter at Skibene have lagt til (der regnes med 4000 Mand og 36 Kanoner som før) kunne 1000 à 2000 Mand begynde at afgaa efter "Fordelingsskemaet", der f. Ex. kunde lyde som følger:

- 500 Mand til Kastellet (danske Tropper: c: 250 Mand).
- 250 — — — — — Amalienborg (— — — — — : — 50 — — —).
- 250 — — — — — Orlogsværftet og Vagtskibet (som første Hold fra Hårslevbroen, hvor deres Transportdampere kan lægge til).
- 1000 — — — — — Sølogadens Kaserne (af danske Sæfolk c: 500 Mand uden Patroner).
- — — — — Garderikaserne og Husarkaserne (henh: 500, 150 og 100 Mand).
- 250 — — — — — til Besættelse af Ministerbygningerne, Rigsdagen m.m.
- 250 — — — — — Tørtnuset
- 500 — — — — — til Orlogsværftet (2 det Hald), Laboratoriet og Artillerikaserne (I. Regt).

{ Vagtskibets Beholdning af skarpe Patroner er: 500. }
Alle O.V.'s Vægter tilsammen: 2000 Patr.

Vorte

250 Mand til Artillerikasernerne paa Amager.
 500 — med Feltartilleriet (36 Kanoner) som Reserve paa Kongens Nytor.
 250 — som Vagt og 2. Reserve ved Frihaugen og Skibene.

Total: 4000 Mand og 36 Kanoner.

Disse kunne maageligt vere paa c: 10 Dampere.
 Dampene exporteres af 1 Division Kystforsvarskibe som
 for samt nogle Ariser.

Tropperne vente ikke paa Kanonerne, men marchere uophold-
 ligt til de forskjellige Bestemmelsessteder. — Kanonerne folge efter med
 1. Reserve. —

Hvis denne til Overrumpling forsoges, er det hele
forbi med det samme. — Og desvarre er den meget sandsynlig.

Conclusioner :

- I: En Overrumpling af Kjöbenhavn kan kun tænkes gennemfört med Held; —
 c: forsögt — fra tysk Side.
- II: Den vil sikkert blive rettet mod Søfronten.
- III: Den udföres lettest — c: med færrest Tropper og uden Material
 (Feltartilleri) — mod Søbefæstningen, speciell Middelhavnsfortet,
 Trekroner, Mellemfortet, Provostenen etc. —, da disse ligge
 tæt op ad Seilrouten og dybt Vand.
- IV: En Overrumpling af Middelhavnsfortet — særlig i
 Forbindelse med Uokadelliggjörelse af de indre Forter (Demolir-
 ring af Skytsbet) — er meget sandsynlig, da den — foruden
 at vere saa let udförlig — frembyder saa store Fordele for
 Fjenden, idet et Bombardement herfra muligens strax
 fremtvinger Byens Overgivelse.
- V: En Overrumpling ved Landgang i Dragör er höist sand-
 synlig og har al Udöigt til at lykkes, selv med en relativ-
 ringe Styrke (c: 4000 Mand). — Der föres en stöme Kraftfuld
 delte end for Søbefæstningens Vedkommende (c: 5 gange saa mang
 Tropper — desuden Transportdampere, Pramme, Artilleri etc.), men
 til Gjengjæld er der stor Udöigt til, at Angrebet kan mislykkes
 ke sig til simpel Landmarche i Kjöbenhavn.

(Sæt fra et forsigtigt Standpunkt kan Fjenden i Tilfælde af Uheld bære sig tilbage og atter indskibe sig).

VI: En Overrumpling som Landgang i Frihavnen kan iværksettes med mindre Transportmateriel end for Dragörs Vedkomme og fører hurtigst til Resultatet: s: fuldstændig Overgivelse, nemlig paa nogle få Timer.

Spørger man nu atter: „Ja, men paa hvilket af disse sandsynlige Punkter vil Angrebet nu komme?“, da maa Svaret blive:

Dette vil afhænge af den politiske Situation og Forholdene i Berlin.

Hvis Tyskland troer, at vi i det kritiske Moment ikke have Begreb om Faren eller ikke have gjort noget som helst efter den kjendte Recept: „man aner' kun, men skintes' ikke Faren“, ja — saa bliver det vist at Frihavnen, eller, hvis der er Knapt med Tid — mod Middelsgrundsfortet.

I modsat Tilfælde enten: Middelsgrundsfortet et cetera (s: Søefæstningen alene) eller: Dragör, eller eventuelt begge Steder paa samme Tid.

Dog, et staaer efter menneskelig Beregning fast:

At: under Kamp med Tyskland vil der fra tysk Side komme et Overrumplingsangreb mod Kjöbenhavn (samtidigt med at Sø-Forbindelseslinierne afskæres) enten før eller ogsaa umiddelbart efter at Mobiliseringsordren er udstedt, og at, en saadan Overrumpling i ethvert Fald medfører, at ikke een Mand af Troppene udenfor Sjælland (Lolland-Falster-Sten) kommer over til Hjælp, NB: saaledes som Forholdene ere nu.

II. Afsnit.

Spas kan man gjøre for at redde Situationen?

Var der Penge, kunde man sagtens absolut udelukke Muligheden af en Overrumpling, selv i dybeste Fred. — Man kunde

- 24.
- f. Ex: I: holde de fremskudte Forter permanent krigsbesatte, Resten halvt besatte.
- II: forøge Garnisonen betryggende.
- III: anlægge et kraftigt, stormfrit Fort ved Dragør og permanente Værker i 2. Linie paa Amager.
- IV: Oprette permanente Torpedobaadstationer paa Søbefæstningen (f. Ex. 2 Torpedobaaddivisioner à 4 Baade paa Middelfrundsfortet og i Dragør).
- V: Gjøre Middelfrundsfortet stormfrit og give Kanonerne en effectiv Beskyttelse (8" - 6" Staalskjoldte).
- VI: gaa permanent "Arvaagethed" ($\frac{1}{3}$ Besætning). Projecteurer klare til Brug paa kort Varsel, Forthamene spærrede i Frestid, Hyppig Allarmning om Natten til Frelse, etc.
- VII: Et større System Bund-Sigteminer^{er} udlægges permanent om Søbefæstningens udsatte Forter, specielt Middelfrundsfortet.
- VIII: Frihavnen (og Dragør Havn) indrettes til at spærres paa kort Varsel. Havnemundingen bevogtes permanent.
- IX: Communications - og Udriksystemet perfectimeres og gjøres uafhængigt af private Selskabers Linier. Bestende Aftaler med Lodsvesenet, Toldvesenet etc. om Meddelelser angaaende eventuel Landgang e. l.
- X: Middelfrundsfortet (og ovennævnte Dragør-Fort) indrettes til og forsynes med kraftige elektriske Projecteurfyr (Blinkfyr), saaledes at Forternes Omegn med regelmæssige, korte Mellemrum belyses. Et Overfald vil da i Tide blive opdaget.
- XI: Der anskaffes Materiel (og Personel) til Søminersenet i saa stor Udstrækning, at alle de ydre Spæringer kunne udlægges paa 1 Dag - eller 1 Nat, idet tillige et særligt Fyrlinje-complex - alene til Brug for Nat-Udlægning - oprettes og etableres paa kortest Varsel. Saaledes skulde de eneste Hindringer for en Spærnings-udlægning være reducerede til: haardt Veir eller Taage. - Man har endda tilbage at stole paa Bundmine-Systemerne - i Løbene og om

etc.

etc.

I: Bestemmelserne til Selskabene indskrives alle fra 1. januar (I. januar).
 II: Den formante (Pag. 5) offentligser planen for Selskabets arbejde
 - i: normet for Selskabets arbejde - indskrives og offentliggøres som
 for: (Den offentlig prøve - indskrives engang).
 III: Alle Selskabets medlemmer offentliggøres til offentliggørelse af
 (offentlig om indskrives, da der kun er: 200 indskrives).
 Den gøres permanent offentliggjort med $\frac{1}{2}$ Besættelse (50 indskrives
 for syv år). (I: alle indskrives til indskrives indskrives; som indskrives).
 Besten af indskrives offentliggøres til:

I: Bestemmelserne til Selskabene indskrives alle fra 1. januar (I. januar).
 II: Den formante (Pag. 5) offentligser planen for Selskabets arbejde
 - i: normet for Selskabets arbejde - indskrives og offentliggøres som
 for: (Den offentlig prøve - indskrives engang).
 III: Alle Selskabets medlemmer offentliggøres til offentliggørelse af
 (offentlig om indskrives, da der kun er: 200 indskrives).
 Den gøres permanent offentliggjort med $\frac{1}{2}$ Besættelse (50 indskrives
 for syv år). (I: alle indskrives til indskrives indskrives; som indskrives).
 Besten af indskrives offentliggøres til:

I: Bestemmelserne til Selskabene indskrives alle fra 1. januar (I. januar).
 II: Den formante (Pag. 5) offentligser planen for Selskabets arbejde
 - i: normet for Selskabets arbejde - indskrives og offentliggøres som
 for: (Den offentlig prøve - indskrives engang).
 III: Alle Selskabets medlemmer offentliggøres til offentliggørelse af
 (offentlig om indskrives, da der kun er: 200 indskrives).
 Den gøres permanent offentliggjort med $\frac{1}{2}$ Besættelse (50 indskrives
 for syv år). (I: alle indskrives til indskrives indskrives; som indskrives).
 Besten af indskrives offentliggøres til:

I: Bestemmelserne til Selskabene indskrives alle fra 1. januar (I. januar).
 II: Den formante (Pag. 5) offentligser planen for Selskabets arbejde
 - i: normet for Selskabets arbejde - indskrives og offentliggøres som
 for: (Den offentlig prøve - indskrives engang).
 III: Alle Selskabets medlemmer offentliggøres til offentliggørelse af
 (offentlig om indskrives, da der kun er: 200 indskrives).
 Den gøres permanent offentliggjort med $\frac{1}{2}$ Besættelse (50 indskrives
 for syv år). (I: alle indskrives til indskrives indskrives; som indskrives).
 Besten af indskrives offentliggøres til:

sig Maade og efter Pullen derfor — til 1 af de sydlige 30½ ^{4m},
 nogle 17 ^{4m} og 12 ^{4m}, 57 ^{4m} Reulkar. og 8 ^{4m} Mitrailleser — ligeledes
 mot Syd, 3: mot Havneumdingen.
 [Af og til skydes med "Löst" ved en saadan Allarmning,
 indtil Folkene tilstrækkeligt hurtigt finde sig tilrette].

Ann: Ingen af Savaagenhedstörnens Folk benyttes til
 Ammunitionstransport — her indsees atter Fordelen ved at have
 Ammunition oppe, idet der vrides i Slugtighed og vindes flere
 Folk, 3: flere Kanoner.

Först Klarskibsrullens Folk besörge Ammunition op, naar
 der er blot "Klart Skib".

Saa snart Udkiggene opdage noget mistankeligt, varskoer
 den vagthavende Officer — (iöörigt varskoer Udkiggene for alle
 Seilere — eller rettere Dampere —, fuldstændigt som ombord i et
 Skib under gang).

Antseer den vagthavende Officer det varskoede for at
 være mistankeligt, blæses Allarm for Savaagenhedstörnen — (i
 Trivlstilfælde blæses Allarm). — Bestyrkes Mistanken derefter, blæses
 der eller allarmes der til "Klart Skib" overalt.

Der bör hertil etableres elektriske Allarm — Ringapparater
 til alle Belægningsstuenne paa Fortet for at undgaa Tidsspilde.

Savaagenhedstörnens Udstikning til Kanoner, Projecter,
 Kaner, Kædel, Dynamo, Afstandsmaalere, Telegrafer og Telefoner, Omsvarer,
 Udkig etc. etc. bör finde Sted hver Aften ved "Voiendgivingen"
 (og efter Pullen) for at ingen Misforstaaelser skulle opstaa.

Tænkes Kampen begyndt med Savaagenhedstörnen, foregaaer
 Overgangen til "Klarskibsrullen" lidt efter lidt, idet Trivagters Folk
 komme til og løse Savaagenhedstörnen af, hvor der skal løses af.
 Ingen forhaestet Aflösning maa finde Sted, saaledes at Skyd-
 ningen, Projecterbelysningen etc. kan lide Terve. Efterhaanden
 som der er løst af, gaa de aflöste Folk (af Savaagenhedsrullen) til
 deres Poster efter "Klart Skibs" — Pullen.

Denne Rulle omfatter krigsmæssigt (se ovennævnte
 Fortegnelse) : 26 Befalingsmand og 532 Mand. — Da der nu her
 kun paaregnes 3: 170 Mand (150 effectivt) til dette Fort — idet
 de resterende 3: 30 (34) benyttes til de andre Vagter og Poster paa
 Trekroner, Frihavnen, Provøstenen og i Dragør — som nævnt —, maa
 Fordelingen til Kanonerne foretages efter et passende, hensigtsmæssigt
 (3: m. d. l. Overrumpling) Skjøn, og Rullen udarbejdes herefter. —
 maa da belyses med lanterner, og det tager Tid at hente og anbringe disse.

Landsvidere :

VIII : Fortbanen holdes spærret om Natten i Fredstid.

B: Spærningen haves (kun for Brandangreb).

Ère disse Forholdsregler træffe og godt udtvøede (om Natten), vil man sikkert ogsaa være betydelig bedre stillet end nu (med den ringe - uforovarlige ringe Besætning). - Der vil kunne skydes med alle besatte 12⁴ m Hk. (der er 4 i Skuden) og Afasknikkanonerne allerede 5^m efter Allarmeringen.

[Anm: Barvaagenhæstønnen kan neppe siges at ville overanstrenge Folkene, da de af 3 Natter kommer til at sove de 2 i Kvæen (uden Vagstøm) og den 3^{die} endda selvst (med Træt paa i Vagtslokalerne).]

IX : Communicationsforholdene og Efterretningsvæsenet ordnes indgaaende. - Bestemte Aftaler (efter Contract) træffes med Landvæsenet, Statstelegrafar etc. og de private Telefonselskaber om Formet for alle vigtige Efterretninger, saaledes at der er Udseigt til at faa Meddelelserne paa kort Tid.

X : Spørgsmaalet om Bund- Sigteminer og Nat-Udlag, mig af Spærninger burde indgaaende lages op og om muligt foran- staltet udført, (men det koster mange Penge). - Det er formentligt overflødig her at motivere passive Miners store Betydning under disse Forhold, og særlig bør deres moralske Betydning overfor Tjendens Fore- tagender ikke ringesættes.

XI : Kjøbenhavns Garnisonstropper allarmes hyppigt om Natten, og paafølgende Udrykning øves, indtil et tilfredsstillende Resultat naaes; Quelsen holdes stadig i Hævd som en af de vigtigste.

XII : Feltartilleriets og Troppernes Ammunitionsforhold ordnes, saaledes at Minimum af Tid gaar til Spilde under hurtig Udrykning. (s: Alle Kanonforstillinger i Kasernerne - permanent fyldte med Ammunition, desuden et passende antal Ammunitionsvogne fylde. - Tilstrækkeligt Antal Patroner lige klare paa Infanterikasernerne).

Et cetera, etc.

* Følgende anføres om Krigshavnen Spezia's Kampberedskab : (Uddrag af Oberstlieut. af Artilleriet Rantzau's Rapport over en Tjenestereise til Italien (o. a. Lande) i 1899.)
: Et stort System Bund-Sigteminer haves permanent udt (eftersees hver 3^{die} Maaned).
Spezia er Kampberedt med 1/2 af 2/3 Besætning paa Skudstøtterne paa 4 Tønder, - se klart

Verte.

til at indtage en Overrumpling paa 4 Timer. - Til fuldstændig Mobilisering kræves mot søen: 5 Dage, mot Land 11 Dage.
 Man er som bekjendt i Italien meget bange for en Overrumpling fra fransk side - der er jo ikke langt til Spezia fra Corsica.]

Slutningsbemærkning:

Til Slut bemærkes blot, at alle disse Foranstaltninger kun se synes overdrivne eller endog umøventige, og at denne Fære for at blive overrumplet dog vist ikke hænger over os som et Damokles-Sværd, - og saa har man jo det gode, gamle Ord: „Naar det er gaet godt saalange, saa gaer det vel nok fremdeles, og hvorfor skal vi nu pludseligt blive saa forskrækkede?“ -
 (Man er endog ikke langt fra at anføre det - at det er ^{gaet} godt saa længe - som et Bevis for, at der ikke er noget i veien)

Ja - hertil er der kun det Svær:

At det saalænge er gaet saa godt, kunne vi prise os lykkelige ved, men skeer der engang noget, saa vil det utvivlsomt gaa saa galt som det kan. -

Det hele staar som en stor og meget brandfarlig Bygning, som ikke er assureret.

Vi risikere, at Kjøbenhavn falder paa en Nat, - og det maa afværges - paa en eller anden Maade - og for enhver Pris.

Denne Overrumpling er vist ikke forfærdelig: Det er en Højsæson med et stort antal Englands- og Skotske- og amerikanske og andre

Marts 1900.

Wenck

Week

Fortroligt

Udkast til

Larvaagentensulle

pa

Arvidsgårdsforde.

(Marts 1900)

Middelgrundfortet:

Veste Flanke:	2	30,5	140 BK
Veste Face:	2	12	100 BK
Sørlige Flanke:	4	17	140 BK
Veste Face:	1	30,5	---
Veste Flanke:	2	17	---
Veste Face:	2	12	---
Sørlige Flanke:	2	12	---
Sørlige Face:	2	30,5	---
Indgangen:	2	12	---

Præstøen:

Nordlige Flanke:	2	11	niff. FK
Sørlige Flanke:	1	29,5	122 BK
Sørlige Face:	3	84,5	niff. FK
Sørlige Flanke:	2	84,5	FK
Sørlige Face:	4	24	FK
Sørlige Flanke:	3	24	FK

Kalkbrønderikskanalen:

Nordre Flanke:	2	17	130 BK
Nordre Face:	1	17	140
Nordre Flanke:	2	17	130
Nordre Face:	3	17	140
Søndre Flanke:	2	17	130
Søndre Face:	2	23	122
Søndre Flanke:	3	17	140
Søndre Face:	2	23	122
Søndre Flanke:	2	17	130
Søndre Face:	1	17	140

Kastrup Fortet:

Nordre Flanke:	4	30,5	135
Nordre Face:	2	15	130

Charlottenlund Fortet:

Nordre Flanke:	2	35,5	130
Nordre Face:	2	15	130

Mellemfortet:

Nordre Flanke:	1	35,5	130
Nordre Face:	4	24	140
Nordre Flanke:	1	35,5	130

Lynetten:

Nordre Flanke:	3	84,5	niff. FK
Nordre Face:	12	84,5	FK
Nordre Flanke:	4	29,5	niff. BK

Henri Wulck
1895